5 bani exemplarul. - Anul XXXII. - N-rul 243

IGGB

Joui 4 Septembrie 1914

ABONAMENTE
ROMÂNIA: Lei 4.65 / 9.15 / 18.- — STRĂINĂTATE: 3 luni Lei 10.- / 6 luni 20.- / Un an 40.-

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE

ANUNCIURI
PAGINA III
Linia corp. 7 Bani 50
Idem pag. IV „ 40
Inserţii şi reclame 3,50 linia
Anunţuri cu informaţiuni scrise după mărime dela 50—150 lei

Redacţia şi Administraţia: — Bucureşti — 11, Brezoianu, 11

ROMÂNIA — DIRECŢIUNEA CENTRALĂ

Bucureşti, 3 Septembrie 1914

ZĂRI DE LUMINA

In momentul când vorbeam în acest loc despre posibilitatea ca încordarea ajunsă la extrem între armatele încăerate să facă loc unei descordări subite, aŭ şi început să vină veşti cari să întărească această presupunere. Astfel ştirea ajunsă la Copenhaga din Viena, că bătrânul împărat Francisc Iosif ar fi inclinat să iscălească pacea în cel mai scurt timp, — astfel cealaltă ştire, dela Washington, unde într'o conferinţă dintre preşedintele Wilson şi ambasadorul Germaniei, acesta din urmă ar fi lăsat să se înţeleagă că Germania ar fi gata să înceapă tratative de pace...

Este adevărat că aceste ştiri ni s'aŭ transmis prin izvor rusesc, — dar pare-că este ceva în aer ce ne spune că asemenea veşti, cu întorsătura ce vedem că a luat situaţia, nu pot să fie decât verosimile.

Intervenirea noului Papă Benedict al XV-lea, nu mai are. iarăşi, aparenţa platonismelor trecute, ci prezintă toate caracterele unei acţiuni foarte serioase.

Nu este vorba numaĭ de enciclica prin care capul bisericei catolice îndeamnă la pace şi înţelegere şi pe care o trimite tuturor episcopilor din lume (nu numaĭ celor catolici), — dar mai ales poate să fie de o urmare efectivă, iniţiativa pe care a luat-o pe lângă diferitele guverne, prin reprezentanţii săi reîntorşi la posturile lor după terminarea conclavului, iniţiativă al cărei scop e suspendarea ostilităţilor şi convocarea unuĭ congres de arbitraj care să stabilească condiţiile păcii.

Şi tot la Washington este unde trimisul apostolic a fost însărcinat să facă demersul de înţelegere în privinţa arbitrajuluĭ, cu preşedintele Wilson.

Se ştie, negreşit, că preşedintele Statelor Unite americane a mai făcut el apel la pace, şi că de asemenea şi fostul Papă Piu X a publicat o enciclică tot în înţelesul acesteia de acuma; de cât că atunci nu era momentul ca asemenea demersuri să fi putut avea răsunet şi urmare, — ba dimpotrivă, erau privite cu ironie, ca nişte demersuri de formă, aproape ridicole...Dară acuma, nimica hotărît în această rile, şi iată că pot să fie unii dintre beligeranţi saŭ poate chiar toţi, cari să privească asemenea intervenirĭ cu un adevărat sentiment de uşurare.

Nu putem afirma încă, nici acuma, nimica hotărât în această privinţă. Dar ceea ce se întrezăreşte, este ca o zare de lumină, ce poate aduce mai curând decât s'ar fi crezut, reînseninarea cerului.

Un lucru să mai sperăm în acelaş timp: Că această reînseninare, aducând o mai mare dreptate şi mai multă libertate pe pământul întreg, va da satisfacere largă şi aşpiraţiilor neamului nostru, atât de îndreptăţite şi nutrite de veacurĭ în suferinţe dar: cu credinţă tare şi neclintită.

Abrogarea
capitulaţiunilor în Turcia

Constantitnopol 30 Sept.

Ziua de 27 August, va fi una din cele mai memorabile zile din viaţa Turcieĭ. Imperiul otoman a scuturat cel mai greŭ jug, care poate să apese asupra unuĭ popor independent, a sfărâmat lanţul care-l ţinea strâns legat timp de mai bine de 400 de anĭ. Cu începere de eri, se deschide pentru Turcia o eră nouă, o viaţă liberă. Turcia începe să se manifeste azi stăpână în ţară şi pe avutul eĭ. Alături de 10 Iulie 1908, ziua proclamăreĭ Constituţieĭ, 27 August 1914 va fi a doua sărbătoare naţională a lor. Pentru oricine n'a suferit jugul capitulaţiunilor, acest mare eveniment nu poate să fie judecat şi apreciat, aşa cum îl apreciază azi poporul otoman. E cea mai strălucită victorie pe care Turcia a putut-o câştiga în decursul a patru secole.

Toată lumea cunoaşte origina acestor capitulaţiunĭ. Acordate de Suleiman I Magnificul pe la 1507, într'un timp când Turcia era la apogeul eĭ, luĭ Francisc I al Franţeĭ care implora ajutorul puterniculuĭ împărat al osmanlilor, aceste privilegiĭ şi-aŭ pierdut, cu timpul, din caracterul lor, aŭ degenerat în adevărate sarcinĭ, în un jug umilitor pentru Turcia, care jug l'a purtat până eri. Adevăratele capitulaţiunĭ încep dela 1740 şi aŭ fost reînoite în toate ocaziunile. In zadar s'aŭ căznit bărbaţii de stat aĭ Turcieĭ, în decursul acestor din urmă două secole, să scape Turcia de aceste capitulaţiunĭ. Europa, care avea un profit enorm de pe urma lor, nu numaĭ că a opus întotdeauna un veto categoric, dar a căutat să le mai lărgească.

Pentru ca cititoriĭ „Universuluĭ" să-şĭ poată face o idee de importanţa acestor capitalaţiunĭ şi cât de mult apăsaŭ asupra nenorocituluĭ popor otoman, voĭ căuta în câteva cuvinte să arăt din ce consta ele şi cum se manifestaŭ.

Din punct de vedere economic şi financiar, Turcia nu putea, cu drept cuvânt, să profite de avuţia ţăriĭ. Toate produsele Europeĭ eraŭ importate în Turcia în schimbul uneĭ taxe vamale derizoriĭ, întâĭ de 8 apoĭ de 10 la sută. Numaĭ după multe sforţăriĭ şi cu sacrificiul altor privilegiĭ, a ajuns Turcia să majoreze această taxă, încă cu 4 la sută.

Işĭ poate orĭ cine închipui cât de mult pierdea Turcia de pe urma acesteĭ stăriĭ de lucruri.

Toţĭ străiniĭ aflătorĭ în Turcia, şi nu sunt puţinĭ la număr, nu plăteaŭ nicĭ un feĭ de dare către stat, cu toate că făceaŭ comerţ şi se îmbogăţeaŭ pe pământul Turcieĭ. Toate dările le plătea otomanul care întotdeauna a suferit de pe urma concurenţeĭ ce-l făcea străinul, scutit de orice impozit. Numaĭ în ultimul timp guvernul a reuşit să obţie ca supuşiĭ micilor state, să plătească o patentă proporţională cu ce câştiga aicĭ în Turcia. De acum înainte toată lumea străină ca şi cea indigenă, va fi egală în faţa oricăruĭ impozit, către statul otoman.

Toate statele mariĭ din Europa deşi aveaŭ în Turcia şi mai ales în Capitală oficiile lor poştale, care făceaŭ o mare concurenţă poştelor otomane, toţĭ străiniĭ lucrând cu oficiile poştale respective.

Din punct de vedere administrativ şi judiciar, capitulaţiunile aŭ creat în Turcia o stare cu totul anormală. Pe baza acestor capitulaţiunĭ, un străin se bucura aicĭ în Turcia de nişte drepturĭ de carĭ nicĭ odată nu se putea bucura în ţara luĭ saŭ în orice altă parte. Nu putea fi arestat un străin, chiar dacă ar fi comis un delict saŭ crimă de drept comun, fără avizul şi concursul consulatuluĭ respectiv şi nu putea fi judecat de tribunalele otomane fără azistenţa dragomanuluĭ consulatuluĭ.

Se înţelege foarte uşor, că autorităţile poliţieneşti şi cele judiciare, nu puteaŭ să-şĭ exercite funcţiunea lor în mod independent, cât timp eraŭ legate de aceste capitulaţiunĭ. Această stare de lucruri anormală, dădea naştere la nenumărate abuzurĭ şi conflicte diplomatice. Pentru procesele civile dintre un străin şi un otoman, se înfiinţase o secţie specială, unde azista şi judecătorĭ străinĭ, iar procesele atât civile cât şi cele penale dintre doĭ străinĭ, se judecaŭ la consulatele respective, unde funcţiona câte un tribunal consular. Atâtea justiţiĭ în ţara turcească, câte consulate exista. De azĭ înainte toată lumea va fi egală înaintea legilor otomane, ca şi în orice altă ţară.

Nu voĭ enumăra toate celelalte drepturĭ de carĭ se bucuraŭ, pe nedrept, străiniĭ în Turcia. Din exemplele de mai sus, se poate uşor vedea cum aceste privilegiĭ, eraŭ o piedică serioasă pentru bunul mers al administraţieĭ, justiţieĭ şi finanţelor în Turcia şi pentru aplicarea reformelor proectate.

In afară de Serbia şi Muntenegru, carĭ nu s'aŭ bucurat nicĭ odată de aceste privilegiĭ, toate statele din Europa, precum şi Statele Unite ale Americeĭ se bucuraŭ de capitulaţiunĭ. La 1909, Austria, cu ocazia anexăreĭ Bosnieĭ a acceptat să renunţe la ele, în cazul când şi celelalte puteriĭ vor adera. De asemenea Italia la 1912, când cu tratatul de la Lauzane, a stipulat acelaş lucru.

Incă de 4—5 zile înainte, guvernul a adus în discuţie această importantă chestie şi după multe deliberaţiunĭ, Miercurĭ seară, a preparat un comunicat care a fost înmânat tuturor reprezentanţilor puterilor Europeĭ.

Poporul otoman cum a aflat acest eveniment, a organizat o manifestaţie monstră, la care aŭ participat zeci de miĭ de persoane. Manifestanţiĭ în strigăte de bucurie şi urale au parcurs cele mai principale străzi ale Capitaleĭ, până noaptea târziu. Eri, întreg oraşul prezinta un aspect cu totul neobicinuit. Pretutindenĭ numaĭ drapelul otoman şi nicĭ un drapel străin, lucru nemaĭ văzut în Turcia. Seara din noŭ manifestaţiĭ monstre şi iluminaţie.

Intreaga presă locală fără deosebire de limbă şi naţionalitate a consacrat articolul de fond acestuĭ eveniment de o importanţă capitală. Numaĭ acum 6 anĭ când cu proclamarea Constituţieĭ s'a putut vedea o aşa manifestaţie de bucurie şi entuziasm ca cea de eri seară şi aseară.

Capitulaţiunile se abrogă, fără nicĭ o restricţiune pe ziua de 1 Octombrie.

Naum Apostolescu

FILME
LA MIHAI

In zilele acestea de turburări adânci şi de speranţe mari, inima studenţimeĭ noastre, după cum era şi firesc, palpită mai cu putere.

Şi elanul acesta care scormoneşte sufletele, le frământă şi le înalţă până la culmile unuĭ ideal, se arată, deocamdată, prin demnele manifestaţiĭ carĭ, de un timp, încep la Terasă şi se sfârşesc la Mihaĭ Viteazul.

Pe spaţiul acesta îngust îi este îngăduit studenţimeĭ noastre să-şi cânte dragostea de neam şi să se avânte sufleteşte în sferele sublime ale celuĭ mai ales dintre simţiminte: patriotismul.

Din cortegiul uriaş, care Duminică seară, păşea cu steagul desfăşurat, cântând „La Arme" şi aclamând trupele venite să menţină ordinea, se desprindea, în torente calde, un fluid invizibil, dar straniu şi puternic, care sguduia inimele şi le făcea să tresalte ca în ajunul zilelor marĭ.

Statuia luĭ Mihaĭ fu înconjurată într'o clipă de miile de manifestanţi. Toate privirile eraŭ îndreptate spre silueta eroului care abia se zărea în întuneric, cu braţu-i de bronz întins spre zarea plină de nouri.

Un student, urcându-se pe soclul monumentului, în mijlocul uneĭ tăceri evlavioase, vorbi mulţimeĭ cu un glas limpede şi pătrunzător.

Statuia parcă era un altar, iar tânărul student un apostol venit să spună credincioşilor că a venit ceasul!...

Mestugean.

Liga Culturală
pentru întrarea României în acţiune

Preşedinţiĭ şi delegaţiĭ secţiunilor Ligeĭ Culturale s'aŭ întrunit Luni 1 Septembrie d. a., în localul Ligeĭ Culturale pentru a se consfătui asupra atitudineĭ Ligeĭ Culturale.

Aŭ luat cuvântul, pe lângă membriĭ comitetului central şi ai secţieĭ Bucureşti şi d-nii: A. D. Xenopol, A. C. Cuza, I. Găvănescu (Iaşi), P. Cantilli şi Gh. Berea (Bacău), Irimia Pană (Focşani), Gr. Procopiu (R.-Vâlcea), etc.

Iată:

Comunicatul Ligei Culturale

Comitetul central al Ligeĭ Culturale chemând pe reprezentanţii secţiilor eĭ din ţară la o consfătuire, aceasta a avut loc Luni 1 Septembrie între orele 4—8 p. m. în localul Ligeĭ.

Comitetul central a lămurit motivele acţiuneĭ luĭ de până acum şi a pus în discuţie dorinţele şi voinţele secţiilor reprezentate.

Dezbaterile s'aŭ încheiat cu o moţiune ce se va comunica şi secţiilor, ca bază a lucrărilor lor în zilele acestea.

Iată cuprinsul eĭ în întregime:

„Liga pentru unitatea culturală a tuturor românilor".

„1. Simţind viŭ greutăţile clipelor istorice, care chiamă neamul nostru la un rol de mult aşteptat;

„2. mişcată adânc de chinurile nesiguranţeĭ în care se zbat toate inimile româneşti;

„3. sprijinindu-se pe seculara noastră tendinţă de a crea o formă de stat; în care temerile să nu mai aibă loc şi un singur şi mare viitor să fie bine pregătit;

„Afirmă nevoia uneĭ acţiuni imediate pentru dezrobirea ţinuturilor româneşti din Austro-Ungaria şi ocuparea lor".

In jurul declaraţiei d-luĭ N. Filipescu

In numărul nostru de Luni, am publicat după *Epoca*, o declaraţie a d-luĭ N. Filipescu, prin care fostul ministru de războiŭ se declara pentru intrarea imediată în acţiune a României.

Luni, am primit din Sinaia, următoarea depeşe, semnată de d. N. Filipescu:

„Cităndu-ziarul dv. ţiu să vă spuĭ că n'am autorizat nicĭ o declaraţie cu privire la atitudinea României. Recunosc însă, că după ultimele întâmplări socotesc momentul venit de a eşi din neutralitate. Dar tocmaĭ acelora ce împărtăşesc aceleaşi credinţă ţin să le spuĭ că orice manifestaţie şi orice exces poate să compromită cauza".

N. Filipescu

RAZBOIUL EUROPEAN
- Serviciul nostru telegrafic -

COMANDANŢII SUPREMI
ai flotelor franceză şi engleză

Amiralul francez Boué de Lapeyère — Amiralul englez sir John B. Jellicoe

Pe frontul oriental

O nouă victorie rusească

Roma, 31 (sosită 1 Sept.). — *Se telegrafiază din Petrograd că aripa dreaptă a armateĭ ruseşti a ajuns în faţa Koenigsberg-uluĭ. O mare luptă s'a încins lângă Mlaza. Ruşiĭ ar fi distrus două diviziuni din oştirea germană luând numeroase mitraliere. (A. T. I.)*

Rolul Austro-Ungariei în războiu

Viena, 1 Sept.— *„Nieuwe Rotterdamsche Courant" din Rotterdam relevă că în actualul războiu mondial, Austro-Ungaria are sarcina cea mai grea din toţi combatanţiĭ, căci Austria nu numaĭ că a oprit potopul armatelor ruseşti mult superior numericeşte, dar a câştigat o serie de lupte carĭ dovedesc instrucţia exemplară a trupelor şi capacitatea şefilor.*

Ziarul relevă cât de mult s'aŭ înşelat ceĭ carĭ speculau asupra diversităţeĭ naţionalităţilor din monarhie căci disciplina armateĭ austro-ungare poate sluji de pildă oricui.

Ziarul adaugă: trebue să mărturisim că nu am înţeles condiţiile din Austro-Ungaria şi am socotit simple lupte de partide politice ca contradicţiuni insurmontabile, dar prima chemare a goarnelor a stins toate luptele de partide unind toate naţiile într'o falangă puternică de faptele căreia se va vorbi de multe oriş şi pe viitor. Austro-Ungaria poate cu dreptate să fie mândră de rolul eĭ în lupta gigantică din momentul de faţă. (A. R.)

Importanţa cuceririeĭ oraşului Tomasow

Londra, 31 (sosită 1 Septembrie). — **Năvălirea austriacă în Polonia rusească, care a ajuns până la Opole, Krasnoslaw şi Zamostie, era susţinută spre dreapta de armata de operaţie la vest de Lemberg. Această din urmă a fost complet înfrântă în ziua de 22 August lângă Lemberg. De atunci a devenit evident că, în cazul când flancul drept austriac nu era în stare să susţină o opunere înverşunată, retragerea armateĭ principale austriace din Polonia era periclitată prin cucerirea localităţeĭ Tomasow. In ziua de 28 August ruşiĭ aŭ pătruns în liniile austriace şi în aceeaşi zi, ruşiĭ aŭ repurtat o victorie strălucită în urmă căreia aŭ făcut 30.000 de prizonieri şi au capurat maĭ multe sute de tunurĭ; totuşi acest rezultat nu e decât primul avantaj al acţiuneĭ ruseşti dela Tomasow. (A. R.)**

ASUPRA DENUNŢAREI CAPITULAŢIUNILOR

Petrograd, 1 Septembrie.—Persoanele sosite la Odessa spun, că în cercurile diplomatice din Constantinopol se aşteaptă protestări energice ale Statelor-Unite pentru denunţarea capitulaţiunilor. (A. R.)

Cum explică austriacii victoriile ruseşti

Viena, 1 Septembrie. — **K. K. Telegraphen Korrespondenz Bureau spune:**

Trupele noastre de pe teatrul de nord aŭ avut în aceste lupte de trei săptămâni nu numaĭ o atitudine eroică contra unuĭ duşman mult superior, dar aŭ maĭ făcut şi aproximativ 60.000 prizonieri şi aŭ luat 300 tunurĭ. Totuşi, aceste succese, orĭ cât de marĭ ar fi fost, nu puteaŭ aduce rezultatul final dorit, pentru că ruşiĭ, în locul fiecăreĭ diviziĭ bătută, aduceaŭ alta proaspătă, apoĭ fiecare divizie rusă este numericeşte superioară uneĭ diviziĭ austriace şi în fine ruşiĭ aŭ mobilizat cu mult înainte de termenul oficial şi în contra noastră s'aŭ îndreptat toate forţele principale ruseşti. Acum însă ocupăm nişte poziţiuni strategice, astfel că superioritatea numerică rusă va fi înfrântă. (A. R.)

*

Viena, 1 Septembrie. — *K. K. Telegraphen Korrespondenz Bureau scrie: Statul major rus a răspândit detalii multe cu privire la luptele din Galiţia, şi vorbeşte de victorii continue ale trupelor ruseşti asupra armatelor austro-ungare şi germane. Ajunge de a opune acestor rapoarte detaliate informaţiunile scurte dar semnificative ale statuluĭ major general austro-ungar. Rapoartele ruseşti relevă succesele armatelor Dankl şi Auffenberg, dar indiză luptele eroice ale acestor armate ca simple încăerări. Faptul că în aceste încăerări neînsemnate am făcut 20.000 prizonieri şi am luat aproximativ 200 tunurĭ, dovedeşte în destul ce crezare se poate da rapoartelor statuluĭ major rus. (A. R.)*

Ştiri din sursă rusească

Petrograd, 1 Septembrie—. *Ofiţeriĭ japonezĭ şi generalul Okiama aŭ declarat unuĭ ziarist rus că Japonia în unanimitate este pentru o alianţă cu Rusia,*

*

Evening New constată că ofiţeriĭ şi soldaţiĭ din armata olandeză simpatizează cu tripla-înţelegere.

*

Călătorĭ sosiţĭ din Constantinopol spun că în Constantinopol populaţiunea ar suferi de foame.

*

Ziarul Tribuna din New-York spune: Sfârşitul războiuluĭ este cu neputinţă atât vreme cât militarismul german nu va fi zdrobit.

*

Rezerviştiĭ greci se întorc în grabă în ţara lor.

*

Ziarele află din Roma că se publică acolo articole de admiraţiune pentru generalul Joffre al căruĭ plan a izbutit să provoace retragerea a cinci armate germane. Tratativele d-luĭ de Buelow în scopul de a câştiga Italia în favoarea Germanieĭ au eşuat.

La Berlin se încearcă a se atenua retragerea germană.

*

Din Viena se anunţă, că cercurile politice sunt foarte abătute, de oarece armata germană nu maĭ poate ajuta pe austriacĭ. Toţĭ sunt de părere că ar trebui începute tratativele de pace pentru a se salva frânturile monarhieĭ.

*

Enver bey a interzis în ultimele zile ziarelor de a ataca tripla înţelegere şi în special Rusia.

Războiul austro-sârb
Invazia sârbilor în SIRMIA
— Explicaţiile ziarelor austro-ungare —

Budapesta, 1 Sept.— Consiliul municipal din Semlin a adresat ziarului „Srijemski Novine" o telegramă spunând că orice pericol a dispărut pentru oraşul Semlin deoarece trupele noastre aŭ gonit pe sârbi pe toată linia dincolo de Sava. (A. R.)

Budapesta, 1 Sept. — Ziarele **spun: Irupţia în Sirmia operată de contingente sârbeşti de maximum 10—15.000 oameni, nu trebue socotită decât ca o tentativă de a produce îngrijorare precum a dovedit distrugerea diviziei de Timok lângă Mitroviţa. Avem în Sirmia trupe suficiente spre a respinge asemenea atacurĭ. Trebue observat apoĭ că autorităţile din Semlin, Mitroviţa, Ruma, funcţionează ireproşabil. (A. R.)**

O nouă victorie a sârbilor

Niş, 1 **Sept.— Spre a ţine în loc ofensiva noastră, austriacii aŭ îngrămădit la 13 August pe frontul Racia-Iania 90.000 oameni.**

Inamicul a încercat să treacă Drina între Racia şi Limankaada dar a fost respins cu perderi enorme. Totuşi în unghiul format de confluenţa Drineĭ cu Sava inamicul a avut la început câteva avantagiĭ însă, după un foc violent al artilerieĭ noastre şi atacurile repetate ale infanterieĭ noastre, inamicul a trecut din noŭ Sava, în noaptea de 26 spre 27 sub protectiunea foculuĭ încrucişat de pe ţărmurile stângĭ ale Drineĭ şi Saveĭ. Inamicul a lăsat în mâinile noastre o baterie de obuziere, una de câmp 6 mitralieze. Tentativele luĭ de a trece Drina în alt punct aŭ dat greş.

Dusmanul a avut perderĭ enorme şi s'a retras totdeauna sub atacurile noastre cu baioneta. Reg. 79 singur a avut 3000 morţi. Sava cară marĭ cantităţi de cadavre de soldaţi inamicĭ.

Pe frontul Limanskaada-Bosut inamicul a avut 10.000 oameni scoşi din luptă. Noua victorie sârbă a fost una din cele maĭ sângeroase, iar înfrângerea plină de consecinţe pentru austriacĭ. (Pressbureau). (A. R.)

ŞTIRI DIVERSE

CURENTUL GERMANIST IN TURCIA

Petrograd, 1 Sept.— O corespondenţă din Tiflis în „Wremia" spune: Curentul germanist nu poate târî pe Turcia într'o aventură al cărei sfârşit e limpede.

Rusia n'are nimic a se teme căcĭ este gata.

Musulmanii din Egipet, Caucaz şi Tunis au declarat comitetuluĭ pentru *Uniune şi Progres* că Turcia nu trebue să conteze pe dânşiĭ dacă se hotărăşte a intra în războiu cu tripla înţelegere. (Westnik). (A. R.)

TREN ATACAT DE O BATERIE RUSA

Viena, 1 Septembrie. — Eri după amiază a sosit la Viena în gara de Nord trenul ambulanţă contra căruia la 30 August, ora 4 dim., lângă Rawaruska, o baterie rusă compusă din 6 tunurĭ a tras de la o distanţă de o mie metri. Ultimele vagoane arată urmele canonadeĭ; o grenadă a găurit un vagon, trenul a fost lovit de numeroase grenade. Printre răniţiĭ transportaţĭ cu acest tren eraŭ şi ruşi. (Corrbureau). (A. R.)

INTRERUPEREA NAVIGAŢIEI PE LINIA BAGDAD-BASRA

Francfort, 1 Septembrie. — „Frankfurter Zeitung" află din Constantinopol, că linia de navigaţiune între Bagdad şi Basra a încetat să funcţioneze. Şi Anglia a suspendat serviciul de corespondenţă între Basra şi Bombay. Aceste măsurĭ, zice numitul ziar, nu pot avea alt scop decât de a paraliza în măsura posibilului relaţiunile maĭ intense indo-turceşti, dat fiind escitaţiunea crescândă în Indiĭ. (A. R.)

REVOLTA ARABILOR DIN CAIRO

Frankfurt, 1 Sept. — *Ziarul „Frankfurter Zeitung" anunţă după un ziar din Bologne, că la 19 August arabiĭ lipsiţi de muncă aŭ atacat la Cairo în patru părţi ale oraşului prăvăliile, devastându-le şi insultând pe europenĭ.*

Eĭ nu s'aŭ împrăştiat de cât după ce a sosit armata cu mitraliere. Ordinea a fost restabilită.

Pe frontul occidental

O LUPTA
INTRE DOUA AEROPLANE

Berlin, 1 Septembrie. — *Subofiţerul Werner, cel dintâĭ aviator care a aruncat bombe asupra Parisului, istoriseşte corespondentuluĭ ziarului „United Presse":*

După ce mi-am terminat misiunea şi am notat poziţiunile trupelor engleze şi franceze, în momentul înapoieriĭ mele am observat la 300 metri deasupra mea un biplan „Bristol" care mă urmărea. Eram la 1.600 metri şi monoplanul meŭ avea o viteză maĭ mică ca „Bristol", acesta căuta a mă ajunge, însă fără succes.

Aşteptam momentul ca să mi se arunce câteva bombe căcĭ inamicul se apropiase de mine până la 150 metri şi credeam că acesta era scopul luĭ. Am înţeles însă imediat că Bristolul nu are bombe, saŭ poziţia sa îl împiedică de a le arunca şi atunci am început a trage cu revolverul.

Momentul teribil sosi. Biplanul se scobora mereŭ şi lupta începu. Atât observatorul cât şi conductorul biplanului deschise focul. Cum însă nu aveaŭ de cât pistoale, le era frică de a se prea apropia de mine, temându-se de bombele mele. Trecură câteva minute pe care le credeam că sunt ore, mi se părea că maşina mea nu maĭ funcţionează şi mĭ aşteptam sfârşitul.

La un moment dat am văzut un mic Bleriot la 300 metri de mine, care veni în ajutorul Bristolului şi învârtindu-se împrejurul meu, auziam şuerând gloanţele pistoalelor.

Insă din fericire ajunsesem în apropierea trupelor noastre şi soldaţiĭ noştri începură a trage cu tunurile spre Bleriot şi Bristol.

Comunicat oficial
francez

Paris, 1 Septembrie. — *Comunicatul oficial din 31 August spune: Nicĭ o ştire n'a sosit astă seară de la cartierul general în afară de aceea spunând că înaintarea armatelor aliaţilor continuă pe tot frontul şi că contactul cu inamicul este menţinut.*

Pe aripa stângă am trecut apa Aisne. (Havas). (A. R.)

Retragerea germanilor e anevoioasă
— Armata de sub comanda principeluĭ de coroană blocată —

Roma, 31 (sosită 1 Sept.). — **Ziarul „Temps" afirmă că retragerea armateĭ germane e generală. Armata de sub comanda principeluĭ de Coroană german, care se compune din 520 de miĭ de oameni s'ar găsi blocată ne maĭ dispunând de linia de retragere care este ameninţată de forturile Toul-Verdun. (A. T. I.)**

FRANCEZII
nu întrebuinţează gloanţe dum-dum

Geneva, 1 Septembrie. — *Preşedintele republicei franceze d-l Poincaré a declarat, la întrebarea preşedinteluĭ Wilson a Statelor Unite, că nu este adevărat, cum că francezii ar întrebuinţa gloanţe dum-dum şi nicĭ că aceste gloanţe s'ar fabrica în marĭ cantităţi în Franţa.*

Se ştie, că guvernul Statelor-Unite a făcut propunerea, ca să se facă o anchetă în privinţa aceasta, dar preşedintele Poincaré nu a răspuns încă la această propunere.

TUNURILE RUSESTI EXPUSE LA VIENA

Viena, 1 Septembrie. — O mare mulţime a defilat eri să vadă tunurile ruseşti expuse în faţa arsenaluluĭ. Mulţimea era atât de numeroasă în cât circulaţia era menţinută cu greutate. (Corrospondenzbureau). (A. R.)

PRIZONIERI RUŞI LA BUDAPESTA

Budapesta, 1 Septembrie. — Eri noapte a sosit un noŭ transport de 1.500 ruşi prinşi la Lublin. Eĭ aŭ fost îndreptaţi spre lagărul din Kenyermezoe.

Şi pe azĭ se aşteaptă sosirea unuĭ transport de prizonieri ruşi. (A. R.)

MIJLOCIREA SCHIMBULUI DE PRIZONIERI INTRE FRANŢA ŞI GERMANIA

Berlin, 1 Sept. — Socialiştiĭ germanĭ aŭ rugat pe socialiştiĭ elveţieni să mijlocească schimbul de prizonieri dintre Franţa şi Germ

OPINIA
publică franceză şi victoriile aliaţilor

Petrograd, 1 Septembrie.—*Opinia publică franceză îşi exprimă convingerea că cu toată mareu distanţă care desparte armata rusă de cea franceză, victoriile aliaţilor sunt într'un raport strâns, căcĭ germaniĭ sunt siliţi să arunce trupele lor când pe un teatru de războiŭ când pe celălalt.*

„Le Matin" zice că 46 corpurĭ de armată eraŭ faţă în faţă în bătălia de pe Marne. Acelaş ziar recunoaşte că situaţia armateĭ kronprinţuluĭ în pădurile Argoneĭ este foarte precară. (Westnik). (A. R.)

LUPTELE
din Sudul Anvers-ului

Roma 31 (sosită 1 Septembrie — Se telegrafiază din Anvers, că lupta care se dă la sud-est de oraş între trupele belgiene şi cele germane continuă cu cea maĭ mare înverşunare. Aripa stângă atacată de germanĭ a fost silită să se retragă, aripa dreaptă însă şi centrul repurtând oarecare succese asupra duşmanuluĭ, înaintează. (A. T. I.)

Francezii
au reocupat Lunéville şi Soissons

Londra, 31 (sosită 1 Septembrie). — *Francezii au ocupat Soissons Sâmbătă la ora 6 seara. Ocuparea oraşuluĭ Lunéville a fost de asemenĭ anunţată. (A. R.)*

CAPITULAREA
apropiată a Anvers-ului (?)

Roma, 31 (sosită 1 Sept.). — *Ziarul „Corriere d'Italia" afirmă după ştiriĭ din izvor autorizat, că oraşul Anvers va capitula în curând. Tezaurul şi rezervele de aur au şi fost transportate la Londra. Un decret regal desfiinţează funcţiunea guvernatoruluĭ oraşuluĭ. In locul acestuia s'a creat un consiliu de războiŭ sub presidenţia regeluĭ. (A. T. I.)*

SITUAŢIA
băncei imperiale germane

Berlin, 31. — Statul băncei imperiale germane prezintă pe ziua de 7 Septembrie st. n. o situaţie destul de bună faţă de săptămâna trecută. Rezerva de aur a crescut cu 23,6 milioane mărcĭ: tensiunea a diminuat cu 92 milioane mărcĭ faţă de săptămâna trecută. Noile hârtiĭ de 2 şi una mărcĭ aŭ fost foarte bine primite de public. Portofoliul băncei arată o scădere de 70 de milioane, ceia ce se explică prin plătile dela ultim. Acoperământul notelor este de 43 la sută faţă de 42,3 la sută în săptămâna trecută.

Umilirea unui general francez de către germani
— DIN SURSA GERMANA —

Roma, 31 Aug. (sosită 1 Sept.). *Ziarul „Messaggero" află din Berlin că, după ce s'a descoperit că la Longwy trupele franceze au întrebuinţat gloanţe dum-dum, Kronprinţul a ordonat ca să i se ridice generaluluĭ francez, fost comandant al fortăreţelor, spada ce autorităţile militare germane îl lăsaseră în omagiu vitejieĭ arătate pentru apărarea cetăţeĭ Longwy. Generalul francez, ar fi declarat că nu ştia de existenţa la Longwy a unor proectile dum-dum. (A. T. I.)*

Lupta dela sudest de Anvers

Londra, 30 (sosită 1 Sept.).— **Comunicatul belgian zice că armata belgiană din Anvers a făcut o eşire Joia trecută şi a respins pe germanĭ pe o linie foarte întinsă. Malines şi Aerschot aŭ fost recunoscute de belgieni care au distrus linia ferată între Louvain şi Tirlemont. Ofensiva belgiană maĭ urmează în mod satisfăcător. (A. R.)**